

ตัวแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในสนามกีฬา สำหรับการจัดการแข่งขันฟุตบอล ไทยพรีเมียร์ลีก

Stadiums Safety Management Model for Thai Premier League

นรศักดิ์ เหมนิธิ¹

Narasak Hemnithi

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2556

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพการณ์ทั่วไปของการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก และเพื่อพัฒนาตัวแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในสนามกีฬา สำหรับการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก เป็นการวิจัยเป็นการวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) สํารวจข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญให้ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) จำนวน 22 คน และสอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 9 คน โดยการวิพากษ์ในลักษณะการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผลจากการวิจัยพบว่า ตัวแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในสนามกีฬา สำหรับการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก แบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ ส่วนที่ 1 การจัดการก่อนเกิดเหตุ ส่วนที่ 2 การจัดการระหว่างเกิดเหตุ ส่วนที่ 3 การจัดการหลังเกิดเหตุ และส่วนที่ 4 การสรุปแนวทางการจัดการเหตุ

คำสำคัญ : 1. การจัดการ 2. ความปลอดภัย 3. ฟุตบอล 4. ไทยพรีเมียร์ลีก

ABSTRACT

The Objectives of the research article were aimed to study the generality and to develop stadiums safety management model for Thai Premier League. This study was mixed research which were quantitative research data collecting from 300 samplings. The qualitative research, data collecting performed by 22 samplings in in-depth interviewing, and criticized by 9 expertise in focus grouping. The research findings suggested in 4 parts is (1) Pre-event (2) During event (3) Post-event and (4) Conclusions of management approaches.

Keywords : 1. Management 2. Safety 3. Football 4. Thai Premier

¹ นักศึกษาระดับปริญญาเอก หลักสูตรบริหารธุรกิจดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจการกีฬาและการบันเทิง มหาวิทยาลัยศรีปทุม.

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

สำหรับกีฬาฟุตบอลในสังคมไทยนั้น มีสถาบันการศึกษาหลายแห่งได้ศึกษาวิจัยไว้ว่า ประเด็นที่นำไปสู่ความรุนแรงได้เร็วและง่ายที่สุดในการแข่งขันกีฬาต่างๆ คือ การพนัน การพนันฟุตบอลในช่วงเทศกาลที่มีการแข่งขันในรายการต่างๆ มีเงินหมุนเวียนอยู่ที่ระดับหมื่นล้านบาท ดังนั้น จะเห็นว่าการพนันที่ลุกลามเข้าไปในวงการกีฬา เป็นปัญหาสำคัญที่ไม่สามารถมองข้ามได้ สำหรับแนวโน้มการขยายตัวทั้งในมิติของผู้ชม การข้ามพรมแดนของนักกีฬาและบุคลากรในทีมฟุตบอล ตลอดจนการเผชิญกับกฎระเบียบที่ควบคุมความรุนแรงต่างๆ จำต้องมีระบบการจัดการปัญหาที่เกี่ยวข้องกับเกมกีฬาฟุตบอล เพื่อสร้างบูรณาภาพอย่างสมดุลให้เกิดขึ้นในสังคม สร้างความยุติธรรมอย่างเท่าเทียมอันจะเป็นหนทางในการพัฒนางานการกีฬาต่อไปในอนาคต สายชล ปัญญชิต (2557, หน้า 103-104) ปัญหาความรุนแรงระหว่างผู้ชมกีฬาฟุตบอลที่เกิดขึ้นมานั้นถือเป็นปัญหาอาชญากรรมทางการกีฬาและอาชญากรรมทางสังคม เพราะการใช้ความรุนแรงระหว่างผู้ชมกีฬาฟุตบอลย่อมก่อให้เกิดผลกระทบต่อผู้อื่นในสังคมในลักษณะที่ก่อให้เกิดอันตรายต่อบุคคลอื่นและรบกวนสิทธิของบุคคลอื่น แม้ว่าเกมกีฬาฟุตบอลจะ ประกอบด้วยกฎของเกมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลและมารยาททางการกีฬาฟุตบอลสำหรับผู้เล่นและผู้ชมกีฬาฟุตบอล อย่างไรก็ตามพฤติกรรมความรุนแรงของผู้ชมกีฬาฟุตบอล มักก่อให้เกิดปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อเกมการแข่งขันกีฬาฟุตบอลและมารยาททางการกีฬาฟุตบอล และพฤติกรรมความรุนแรงของผู้ชมกีฬาฟุตบอลยังเป็นการทำลายจิตวิญญาณของเกมกีฬาฟุตบอลแบบดั้งเดิมอีกด้วย ปิติเทพ อยู่ยืนยง (2554, หน้า 4-5) จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น การวางมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัย หรือการวางมาตรการด้านการควบคุมสถานการณ์การเกิดเหตุ จะเป็นแนวทางแก้ไขและแนวทางป้องกันเหตุการณ์ความรุนแรงที่จะเกิดขึ้นไม่ให้ทวีความรุนแรงและเรื้อรังจนยากที่จะแก้ไข ผู้วิจัยจึงมีความมุ่งมั่นที่จะศึกษาเพื่อสร้างตัวแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในสนามกีฬา สำหรับการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก เพื่อเป็นการวางแนวทางป้องกัน และแก้ปัญหาได้ทันต่อสถานการณ์ที่อาจมีเหตุอันทำให้ผู้อื่นเดือนร้อนถึงแก่ชีวิตและทรัพย์สิน ผลจากการวิจัยนี้มีคุณูปการแก่องค์กรกีฬาของประเทศไทย และแสดงถึงคุณภาพชีวิตของประชาชนไทยโดยตรง รวมถึงสมาคมฟุตบอลแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ กรมพลศึกษา การกีฬาแห่งประเทศไทย กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบด้านการจัดการแข่งขัน จักได้มีแนวทางแก้ไขหรือป้องกันกับเหตุการณ์ความรุนแรงอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ ประสิทธิผลต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาสภาพการณ์ทั่วไปของการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก

2.2 เพื่อพัฒนาตัวแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในสนามกีฬา สำหรับการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ทราบสภาพการทั่วไปของการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก ทำให้ผู้วิจัยได้ข้อมูลที่สำคัญนำมาวิเคราะห์เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงประจักษ์และนำไปใช้ในการวางแผนการดำเนินการวิจัยในขั้นตอนต่อไป

3.2 การพัฒนาตัวแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในสนามกีฬา สำหรับการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก จะส่งผลให้งานด้านการรักษาความปลอดภัยในสนามกีฬา ช่วงที่มีการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก มีแนวทางการป้องกัน หรือแนวทางการแก้ไขปัญหาที่อาจจะมีเกิดระหว่างการจัดการแข่งขัน

4. วิธีดำเนินการวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการณ์ทั่วไปของการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับ (Rating scale) ตามแบบของลิเคิร์ท (Likert's Rating Scale) วิเคราะห์ด้วยค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ (Percentages) ในส่วนข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สำหรับระดับความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัญหา และอุปสรรคของการควบคุมฝูงชนในสนามกีฬา สำหรับการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก ระดับความคิดเห็นทั้ง 5 ระดับ หากคำตอบด้วยการคำนวณหาค่าทางสถิติ ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS และข้อเสนอแนะ (ถ้ามี) เป็นคำถามปลายเปิด ใช้วิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และนำเสนอด้วยการบรรยายเนื้อหา

ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาเพื่อพัฒนาตัวแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในสนามกีฬา สำหรับการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก เป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) การสัมภาษณ์แบบไม่มีโครงสร้าง (Unstructured Interview) เป็นการสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยไม่ได้กำหนดโครงสร้างและคำถามที่จะใช้ในการสัมภาษณ์ไว้ล่วงหน้า แต่จะใช้ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาสภาพการณ์ทั่วไปของการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก ในขั้นตอนที่ 1 นำมาใช้เป็นแนวคำถามระหว่างสัมภาษณ์ โดยสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึก ใช้การวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) ประกอบด้วย กรรมการบริหารบริษัท ไทยพรีเมียร์ลีก จำกัด กองบังคับการอารักขา และควบคุมฝูงชน (บก.อศฝ.) และสโมสรฟุตบอล 20 สโมสร ใช้การสุ่มตัวอย่างโดยไม่ใช้ความน่าจะเป็น (Non-probability) แบบเจาะจง (Purposive sampling) เป็นจำนวน 22 คน

ขั้นตอนที่ 3 สรรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับ (ร่าง) ตัวแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในสนามกีฬา สำหรับการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก เป็นการสอบถามความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญ ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จำนวน 9 คน โดยการวิพากษ์ในลักษณะการสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อนำความคิดเห็นมาเป็นข้อมูลสนับสนุน และตัวแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในสนามกีฬา สำหรับการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก ต่อไป

5. ผลการวิจัย

ผลการวิจัย เรื่อง ตัวแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในสนามกีฬา สำหรับการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

5.1 ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาสภาพการณ์ทั่วไปของการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก

5.1.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 300 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 176 คน คิดเป็นร้อยละ 58.67 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี เป็นส่วนใหญ่ จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 35.00 เป็นผู้อยู่ในระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 54.00 และส่วนใหญ่เป็นกลุ่มแฟนคลับ จำนวน 135 คน คิดเป็นร้อยละ 45.00

5.1.2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการณ์ทั่วไปของการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก พบว่า สภาพการณ์ทั่วไปของการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก แบ่งการจัดการออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ การจัดการพื้นที่สนามโดยรวม การจัดการพื้นที่สำหรับนักกีฬา เจ้าหน้าที่ และผู้ควบคุมการแข่งขัน ผู้ตัดสิน การจัดการพื้นที่ผู้ชม และการจัดการด้านการรักษาความปลอดภัย ภาพรวมมีสถานการณ์ทั่วไปอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.05 และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การจัดการพื้นที่สนามอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.35 การจัดการพื้นที่สำหรับนักกีฬา เจ้าหน้าที่ และผู้ควบคุมการแข่งขัน ผู้ตัดสินอยู่ในระดับมาก ที่ค่าเฉลี่ย 3.57 การจัดการพื้นที่ผู้ชมอยู่ในระดับปานกลาง ที่ค่าเฉลี่ย 3.37 และการจัดการด้านการรักษาความปลอดภัยอยู่ในระดับน้อย ที่ค่าเฉลี่ย 2.23

5.1.3 ข้อเสนอแนะ กลุ่มตัวอย่างได้เสนอแนะดังนี้คือ 1) มีเจ้าหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยตรวจตราบริเวณโดยรอบสนามกีฬาเป็นระยะๆ ตลอดแข่งขัน 2) พัฒนาและยกระดับการตัดสินของผู้ตัดสินและผู้ช่วยผู้ตัดสิน 3) ทีมเข้าต้องดูแลรับผิดชอบความปลอดภัยความสงบของแฟนบอลตนเอง 4) ให้อำนาจตำรวจในการดูแลความสงบเรียบร้อยในสนามฟุตบอลในอัตรากำลังพลที่เหมาะสมกับปริมาณของผู้มาชมกีฬาฟุตบอล 5) การตรวจเช็คอย่างละเอียดโดยเจ้าหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยก่อนให้ผู้ชมเข้าไปในบริเวณสนามกีฬา 6) สำรองกำลังเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจในการควบคุมฝูงชนในเกมที่มีความกดดันด้านผลการแข่งขัน 7) ปรับปรุงสนามแข่งขันให้ได้มาตรฐาน มีทางเข้าทางออกที่สะดวก พร้อมมีป้ายบอกทางชัดเจน 8) การใช้เจ้าหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัยที่มีมาตรฐานด้านการรักษาความปลอดภัยในระดับชาติหรือนานาชาติ 9) การแยกพื้นที่กองเชียร์ออกจากกันให้ชัดเจน 10) กำหนดช่วงระยะเวลาจำหน่ายเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ภายในสนามกีฬา 11) ทุกทิศทางจะต้องมีการติดตั้งกล้องวงจรปิด 12) จัดตั้งหน่วยให้บริการด้านการรักษาความปลอดภัยให้มีมากกว่า 1 จุด โดยรอบบริเวณงาน 13) การตรวจวัดระดับแอลกอฮอล์ก่อนเข้าชมการแข่งขันในกลุ่มคนที่มีความเสี่ยง และ 14) จำกัดวัสดุ อุปกรณ์ที่ใช้บรรจุอาหารและเครื่องดื่ม

5.2 ขั้นตอนที่ 2 การศึกษาเพื่อพัฒนาตัวแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในสนามกีฬา สำหรับการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก

5.2.1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก พบว่า 1) สโมสรฟุตบอลทุกสโมสรจะต้องจัดทำแผนการจัดการความเสี่ยงโดยภายในแผนงานจะต้องมีแนวทางการจัดการด้านความปลอดภัยในสนามกีฬาอย่างละเอียด 2) มีการประชุมร่วมกันระหว่างทุกส่วนงานด้านการจัดการแข่งขัน โดยให้มีแผน

ระยะสั้น ระยะยาว แผนเผชิญเหตุ ก่อนและหลังจัดการแข่งขันกับทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง 3) การบูรณาการระหว่างแผนการจัดการแข่งขัน และแผนการปฏิบัติงานด้านการควบคุมฝูงชนให้เกิดแนวทางปฏิบัติในระดับที่เหมาะสมกับเหตุการณ์ความรุนแรงในสนามกีฬา โดยมีการถ่ายทอดองค์ความรู้ หรือมีการฝึกอบรมบุคลากรผ่านหลักสูตรวิธีวิธีของหน่วยควบคุมฝูงชน เพื่อการปฏิบัติงานในสนามกีฬา 4) มีการวางแผนการพัฒนาบุคลากรในด้านการควบคุมฝูงชนให้มีความรู้ความสามารถเมื่อต้องเผชิญกับเหตุการณ์ความรุนแรงที่เกิดขึ้นในสนามกีฬา 5) จัดสรรงบประมาณในการปรับปรุงโครงสร้างของสนามกีฬาที่ใช้สำหรับจัดการแข่งขันให้มีการจัดสรรพื้นที่โดยแยกออกเป็นสัดส่วนง่ายต่อการบริหารจัดการและควบคุม 6) การจัดเตรียมอุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการระงับเหตุความรุนแรงพร้อมกำลังเจ้าหน้าที่ที่มีความสามารถด้านการควบคุมเหตุความรุนแรงในพื้นที่ 7) การแต่งตั้งให้มีผู้นำในกลุ่มแฟนบอล ที่เป็นบุคคลที่สามารถควบคุม เกราะ กับแฟนบอลคนอื่น ๆ ให้อยู่ในระเบียบการชม การเชียร์ ที่ดี 8) มีการจำลองเหตุการณ์การเกิดเหตุความรุนแรงและซ้อมระบบจัดการกับเหตุการณ์นั้นๆ โดยอาจนำเหตุการณ์ที่เคยเกิดขึ้นมาเป็นสถานการณ์จำลอง 9) มีการประชุมแผนงานกับคณะทำงานทุกฝ่ายโดยจำเป็นต้องมีข้อตกลงในการทำงานร่วมกันระหว่างทุกฝ่ายเพื่อเตรียมการรับมือกับเหตุที่จะอาจเกิดขึ้น 10) สโมสรฟุตบอลทุกสโมสรจะต้องจัดโครงสร้างเจ้าหน้าที่ในระบบงานด้านการควบคุมฝูงชนโดยเจ้าหน้าที่ในตำแหน่งงานนี้จะต้องเป็นผู้ผ่านการฝึกอบรมงานด้านการควบคุมฝูงชนมาเป็นอย่างดี 11) มีคณะที่ปรึกษาที่จะเข้ามาช่วยในการพิจารณาและร่วมกันแก้ไขปัญหาที่อาจเกิดขึ้นในการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอล 12) การเลือกใช้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ชำนาญงานด้านการควบคุมเหตุการณ์ความรุนแรง 13) จำนวนเจ้าหน้าที่ที่จะมาทำหน้าที่ในงานด้านการรักษาความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญมากที่จะต้องจัดสรรให้สอดคล้องกับขนาดพื้นที่และจำนวนของผู้มาร่วมชมการแข่งขันกีฬาฟุตบอล 14) แต่งตั้งผู้นำหรือผู้จัดการฝ่ายควบคุมฝูงชนที่มีความเข้มแข็งและเชี่ยวชาญในการสั่งการกรณีเกิดเหตุการณ์ความรุนแรง 15) กำหนดผู้นำสั่งการสำหรับงานควบคุมฝูงชน 16) เรียกประชุม ผู้จัดการสนาม และส่วนที่เกี่ยวข้อง พร้อมด้วยกำลังพลทั้งหมดที่อยู่ในส่วนงานด้านการรักษาความปลอดภัย มีแผนผังสนามและบริเวณโดยรอบเพื่อใช้ประกอบการสั่งการ 17) ผู้นำสั่งการมีหน้าที่และความรับผิดชอบต่อการใช้กำลังเจ้าหน้าที่ด้านการรักษาความปลอดภัย ตำรวจ หรือทหาร ตามกฎการใช้กำลังนี้ให้เป็นไปตามหลักของความจำเป็น อย่างสมเหตุสมผลและอยู่ภายใต้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง 18) ผู้นำสั่งการทุกระดับ มีหน้าที่ในการอบรมให้ความรู้ความเข้าใจในเรื่องกฎการใช้กำลังนี้แก่ผู้ใต้บังคับบัญชาของตน นอกจากนี้กำลังพลที่จะปฏิบัติหน้าที่ในการกิจนี้ ต้องได้รับการฝึกฝนให้มีขีดความสามารถเพียงพอที่จะใช้กำลังและอุปกรณ์ควบคุมฝูงชนเพื่อบรรลุนิติภารกิจดังกล่าว 19) ระบบการสื่อสารภายในพื้นที่จัดการแข่งขันจะต้องถูกแยกออกจากสาธารณะเพื่อความชัดเจนของสัญญาณ 20) ติดต่อประสานงานกับหน่วยที่เกี่ยวข้องที่อาจขอความช่วยเหลือในการประสานงาน เพื่อความสะดวกรวดเร็ว เมื่อมีเหตุการณ์ที่รุนแรง 21) จัดเจ้าหน้าที่ที่ออกปะปนกับฝูงชนที่ก่อความวุ่นวายเพื่อทราบข่าวจากนโยบายของหัวหน้าฝูงชน 22) การสั่งการโดยใช้คำพูด เป็นคำสั่งที่จะต้องใช้เมื่อสามารถจะใช้ได้ ทั้งนี้ เป็นการสั่งการที่เข้าใจง่ายและไม่ค่อยผิดพลาด และจำเป็นจะต้องใช้ในช่วงระหว่างการฝึกเพื่อให้เข้าใจง่าย แต่ถ้าระยะระหว่างผู้สั่งการกับผู้รับคำสั่งไกลเกินไปก็จะใช้ไม่ได้ผล หรือระยะใกล้แต่มีเสียงรบกวนก็อาจจะทำให้ผู้รับคำสั่งสับสนได้ 23) สัญญาณมือ ในระหว่างการปฏิบัติการในควบคุมฝูงชนนั้นเสียงของฝูงชนจากการตะโกน หรือเสียงร้องเพลงเป็นกลุ่มใหญ่ๆ จะทำให้การใช้คำสั่งทางคำพูดยุ่ง

ยาก จึงจำเป็นต้องมีสัญญาณมือไว้ เมื่อไม่สามารถใช้คำสั่งวาจาได้ก็จะได้ออกคำสั่งทางสัญญาณมือแทน 24) สัญญาณนกหวีด การใช้สัญญาณมือก็มีข้อเสียเช่นเดียวกัน คือ จะใช้ไม่ได้เลยเมื่อผู้ออกคำสั่งไม่สามารถมองเห็น หรือไม่ได้มองผู้ออกคำสั่งอยู่ ฉะนั้นผู้ควบคุมกำลังจึงควรมีนกหวีดไว้เพื่อเรียกให้ผู้รับคำสั่งหันกลับมารับคำสั่งซึ่งอาจเป็นสัญญาณมือหรืออื่นๆ 25) การสั่งใช้กำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจเข้าสลายฝูงชนให้อยู่ในอำนาจของผู้นำสั่งการในพื้นที่ที่ได้รับคำสั่งให้รับผิดชอบในการควบคุมฝูงชน 26) ควรพัฒนาเรื่องการสื่อสารของทีมควบคุมฝูงชน ให้มีระบบปากพูด หูฟังติดที่หมวก ในทุกระดับปฏิบัติการเพื่อการสั่งการและพัฒนาข้อมูลด้านการข่าวของกลุ่มฝูงชนที่เปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ตั้งแต่จู่โจมพลไปจนถึงการปฏิบัติ ณ พื้นที่เป้าหมาย 27) จัดให้มีเจ้าหน้าที่รับข่าว ทำหน้าที่ประมวลข่าวสารเสนอผู้นำสั่งการ โดยเฉพาะในข่าวเหตุจลาจล เช่น ข่าวลือ ข่าวที่ได้รับมาจากสื่อมวลชนแขนงต่างๆ เช่น หนังสือพิมพ์ วิทยุ เป็นต้นเมื่อมีข่าวประมวลได้ว่าจะเกิดรวมตัวของฝูงชนก่อการจลาจล เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการสืบสวน จากข้อมูลที่ควรศึกษาโดยวัตถุประสงค์ในการสืบสวนกระทำเพื่อให้เกิดผลดังนี้ อำนวยความสะดวกแก่กำลังพลเมื่อต้องเคลื่อนย้าย เช่น การจัดรถศูนย์ปฏิบัติการเคลื่อนที่ สร้างค่านิยมและจิตสำนึกให้กับผู้ชมกีฬาฟุตบอลให้มีวัฒนธรรมการชม การเชียร์ที่ดี ไม่สร้างความเดือดร้อนให้เกิดแก่ส่วนร่วม ลาดตระเวนโดยรอบพื้นที่การจัดการแข่งขันอย่างละเอียดโดยแบ่งช่วงระยะเวลาตามความเหมาะสมทั้งก่อนการแข่งขัน ระหว่างการแข่งขัน และหลังการแข่งขันเสร็จสิ้น จัดเจ้าหน้าที่ถ่ายภาพในที่เกิดเหตุขึ้น เพื่อเป็นพยานหลักฐานยืนยันในการลงโทษผู้กระทำผิด การจำกัดพื้นที่ในแต่ละส่วนอย่างชัดเจน เพื่อลดความวุ่นวาย ความแออัดของกลุ่มคนที่มาชมการแข่งขัน กีฬาฟุตบอล การวางแผนทางการสัญจรภายในและภายนอกบริเวณงาน หน่วยตรวจสอบสถานการณ์ภายในพื้นที่ที่ใช้สำหรับจัดกิจกรรมและการแข่งขัน ใช้กำลังตามความจำเป็นของสถานการณ์ ให้ใช้กำลังน้อยที่สุดเท่าที่จำเป็นเพื่อบรรลุนิติภารกิจ ก่อนการใช้กำลังให้มีการเจรจาและแจ้งเตือนก่อน ทั้งนี้ให้ใช้วิธีการเตือนตามความเหมาะสมกับระดับของการใช้กำลังตามสถานการณ์ การปฏิบัติต่อผู้หญิง เด็ก และคนชรา จะต้องเพิ่มความระมัดระวังและปฏิบัติให้มีความเหมาะสมกับสภาพ โดยคำนึงถึงสิทธิมนุษยชนที่ไม่ทำให้เสียภาพพจน์ในการปฏิบัติการ การเคลื่อนย้ายผู้ถูกกักตัวหรือผู้ถูกจับกุม ต้องกระทำด้วยความระมัดระวังโดยถือปฏิบัติด้วยความมีมนุษยธรรมและคำนึงถึงหลักสิทธิมนุษยชน การใช้เครื่องพันธนาการให้ใช้ได้ตามความจำเป็นและเหมาะสมกับสถานการณ์ และติดตั้งกล้องวงจรปิดให้ทั่วทุกทิศทางบริเวณสนามกีฬาและจัดให้มีเจ้าหน้าที่เฝ้าระวังอยู่หน้าจอมอนิเตอร์

5.3 ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้เชี่ยวชาญตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เห็นว่า ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์เชิงลึกมานั้น เมื่อผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์หาประเด็นสำคัญที่จะนำมากำหนดเป็นตัวแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในสนามกีฬา สำหรับการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก ที่ผู้วิจัยนำเสนอ จะเป็นการพัฒนามาตรฐานด้านการรักษาความปลอดภัยให้เกิดขึ้นในการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอลระดับชาติของประเทศไทย เพื่อลดและขจัดความสูญเสียที่เกิดขึ้นต่อทรัพย์สิน หรือชีวิต ซึ่งข้อมูลเป็นการวิเคราะห์มาจากความคิดเห็นของผู้ที่มีความเกี่ยวข้องกับงานด้านการจัดการแข่งขันกีฬาฟุตบอล โดยนำปัญหาที่เกิดขึ้นจริงมาเป็นแนวทางในการวางแผนงาน ด้วยเล็งเห็นว่าถ้าปัญหาที่เกิดขึ้นไม่ได้รับการแก้ไขสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อมาเป็นภาพแห่งความสูญเสียที่ปรากฏไปสู่สายตาของคนทั่วโลก การมีตัวแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในสนามกีฬา สำหรับการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก ถือ

เป็นมิติใหม่ที่ต้องให้ความสำคัญและผลักดันสู่การนำไปปฏิบัติต่อไป โดยเห็นควรแบ่งการจัดการของงานด้านการควบคุมฝูงชนออกเป็น 4 ส่วน เพื่อแยกออกให้เห็นภาพความชัดเจนที่จะได้ถ่ายทอดการนำไปปฏิบัติ ได้แก่ การจัดการก่อนเกิดเหตุ การจัดการระหว่างเกิดเหตุ การจัดการหลังเกิดเหตุ และสรุปแนวทางการจัดการเหตุ ให้ในแต่ละส่วน แยกให้เห็นถึงแนวทางการปฏิบัติการโดยให้สอดคล้องกับแผนการจัดการแข่งขัน และแผนเผชิญเหตุที่ทางฝ่ายจัดการแข่งขันได้จัดเตรียมไว้ นำมาบูรณาการร่วมกันเพื่อให้ตัวแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในสนามกีฬา สำหรับการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีกมีประสิทธิภาพการใช้งานที่ดียิ่งขึ้น

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการสรุปผลการวิจัยตัวแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในสนามกีฬา สำหรับการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก ผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายเพิ่มเติมได้ดังนี้

6.1 จากการศึกษาสภาพการณ์ทั่วไปของการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก สภาพการณ์ทั่วไปของการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก แบ่งการจัดการออกเป็น 4 ส่วน ได้แก่ การจัดการพื้นที่สนามโดยรวม การจัดการพื้นที่สำหรับนักกีฬา เจ้าหน้าที่ และผู้ควบคุมการแข่งขัน ผู้ตัดสิน การจัดการพื้นที่ผู้ชม และการจัดการด้านการรักษาความปลอดภัย พบว่า ในภาพรวมสภาพการณ์ทั่วไปของการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีกมีการจัดการพื้นที่ทั้ง 3 ส่วนโดยผู้จัดการสนาม การจัดการพื้นที่เป็นหลักพื้นฐานของการจัดการแข่งขัน การแบ่งสัดส่วนพื้นที่ของสนามที่ใช้ในการจัดการแข่งขันจะง่ายต่อการจัดการด้านความปลอดภัย ซึ่งในปัจจุบันการจัดการแข่งขันไทยพรีเมียร์ลีกของ 20 สโมสรที่เป็นของเขตด้านพื้นที่ที่ใช้ในการทำวิจัย พบว่า แต่ละสโมสรมีการพัฒนาสนามที่ใช้สำหรับจัดการแข่งขันให้มีมาตรฐานเป็นไปตามระเบียบและข้อบังคับว่าด้วยการจัดการแข่งขันฟุตบอลลีกอาชีพของประเทศไทย สำหรับการจัดการทีมนักกีฬาและเจ้าหน้าที่ และรวมไปถึงผู้ควบคุมการแข่งขันและผู้ตัดสินตลอดการแข่งขัน พบว่า บุคคลเหล่านี้ฝ่ายจัดการแข่งขันจำเป็นต้องจัดกำลังเจ้าหน้าที่ตำรวจมาประจำอยู่ที่สนามแข่งขันตามสัดส่วนที่กำหนดไว้ในระเบียบและข้อบังคับว่าด้วยการจัดการแข่งขันฟุตบอลลีกอาชีพของประเทศไทย เพื่อให้การอารักขาและดูแล โดยเฉพาะผู้ตัดสินให้วางกำลังประจำห้องพัก และให้จัดเจ้าหน้าที่ตำรวจจำนวนหนึ่งเข้าอารักขาผู้ตัดสินตั้งแต่สนามจนถึงห้องพัก ทั้งจบครั้งแรกและครั้งเวลาหลัง ซึ่งในกรณีปกติการอารักขานี้อาจทำในระยะห่างๆ ได้ โดยภารกิจด้านการรักษาความปลอดภัยแก่บุคคลแต่ละกลุ่ม ให้เริ่มตั้งแต่เดินทางไปถึงสถานที่จัดการแข่งขัน จนกระทั่งบุคคลทั้งหมดได้เดินทางออกไปจากสถานที่จัดการแข่งขันเป็นที่เรียบร้อยแล้ว และการจัดการผู้ชม พบว่า ผู้ชมจะถูกแบ่งเป็นผู้ชมจากทีมเหย้า และผู้ชมจากทีมเยือน มีความแตกต่างกันในเรื่องของจำนวนการดูแลความปลอดภัยให้แก่ผู้ชมตลอดการแข่งขัน วางกำลังเจ้าหน้าที่ด้วยจำนวนที่เหมาะสมเข้าประจำตามจุดต่างๆ ที่ผู้จัดการสนามเห็นสมควร โดยเฉพาะอัฒจันทร์ที่มีรั้วปิดกั้นระหว่างกองเชียร์ของคู่แข่ง และรวมถึงมาตรการห้ามและตรวจเช็ค การพกพาอาวุธและนำวัสดุที่อาจแปรสภาพใช้เป็นสิ่งของทำร้ายกัน หรือก่อให้เกิดอันตรายได้ เช่น ขวดน้ำ แก้วหรือถ้วยพลาสติก หรือเครื่องดื่มที่บรรจุในภาชนะโลหะ พลูดอกไม้ไฟ ฯลฯ เข้าไปในสนาม ซึ่งสอดคล้องกับ กรธวัช สวัสดิ์โรจน์ (2556, หน้า 15) ที่กล่าวว่า การแข่งขันกีฬาในรายการต่างๆ โดยเฉพาะกีฬาฟุตบอล จะมีกองเชียร์ของแต่ละทีมเข้าไปเชียร์ทีมโปรดของตัวเองเป็น

จำนวนมาก ดังนั้น จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการดูแลรักษาความปลอดภัยในการแข่งขันให้เป็นไป ด้วยความเรียบร้อยซึ่งมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยเป็นสิ่งสำคัญโดยเฉพาะกับสิ่งที่ควบคุมไม่ อย่างเช่น พฤติกรรม อารมณ์ของแฟนบอล

6.2 จากการศึกษาเพื่อพัฒนาตัวแบบการจัดการด้านความปลอดภัยในสนามกีฬา สำหรับการจัดการแข่งขันฟุตบอลไทยพรีเมียร์ลีก พบว่า ทางฝ่ายจัดการแข่งขันจำเป็นต้องปฏิบัติงานให้เป็นไปตามหลัก การจัดการอย่างเป็นระบบ มีกระบวนการที่สอดคล้อง โดยเลือกใช้ทรัพยากรบุคคลให้มีความเหมาะสมกับ งาน ซึ่งเมื่อค้นพบว่าการจัดการด้านความปลอดภัยในสนามกีฬา สำหรับการจัดการแข่งขันฟุตบอล ไทยพรีเมียร์ลีก จะต้องแบ่งออกเป็น 4 ส่วน คือ การจัดการก่อนเกิดเหตุ การจัดการระหว่างเกิดเหตุ การ จัดการหลังเกิดเหตุ และสรุปแนวทางการจัดการเหตุ มีความสอดคล้องกับ Robbins and Judge (2013, pp. 5-6) ที่กล่าวว่า กระบวนการวางแผนช่วยให้เกิดความกระฉับกระเฉง การเปลี่ยนแปลงสามารถคาดการณ์ ได้ล่วงหน้า และกำหนดล่วงหน้าได้ การวางแผนให้ทิศทางและเน้นความสนใจไปที่วัตถุประสงค์ ลดความซ้ำ ซ้อนและกิจกรรมที่สูญเปล่าต่าง ๆ ช่วยแก้ไขปรับปรุงการดำเนินการให้มีความต่อเนื่อง และการวางแผน ช่วยให้มีการประเมิน และการพิจารณา แก้ไขปรับปรุง

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.1.1 การพัฒนาโครงสร้างสนามกีฬาที่ใช้สำหรับการจัดการแข่งขันเป็นสิ่งจำเป็น เพื่อให้การ จัดการตามแบบแผนงานด้านการรักษาความปลอดภัยมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

7.1.2 ความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการติดตั้งกล้องวงจรปิดเพื่อเป็นอุปกรณ์ในการเฝ้าระวัง เหตุทั่วบริเวณสนามกีฬาที่ใช้จัดการแข่งขันโดยจะต้องมีการตรวจสอบสภาพการใช้งานให้มีความพร้อมอยู่เสมอ

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.2.1 ควรมีการศึกษาเพื่อประเมินกลยุทธ์ในการจัดการฝูงชนอย่างต่อเนื่อง ด้วยเพราะ พฤติกรรมของมนุษย์จะมีการเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงไป

7.2.2 ควรมีการศึกษามาตรการลงโทษสำหรับผู้ก่อเหตุความรุนแรงภายในสนามกีฬาสำหรับ การแข่งขันกีฬาฟุตบอล

8. เอกสารอ้างอิง

กรธวัช สวัสดิ์โรจน์. แนวทางการรักษาความปลอดภัยการแข่งขันกีฬาในสนามกีฬา. สืบค้นเมื่อ 26 มกราคม 2557. จาก <http://www.copthailand.com/B2.html>

ปิติเทพ อยู่ยั้ง. มาตรการทางกฎหมายในการป้องกันความรุนแรงระหว่างผู้ชมกีฬาฟุตบอลในประเทศไทย อังกฤษ. สืบค้นเมื่อ 9 มกราคม 2556. จาก http://www.matichon.co.th/news_detail.php?newsid=1302681712&grpid=no&catid=02

สายชล ปัญญชิต. (2557). ความรุนแรง บาดแผลของฟุตบอลโลกและความท้าทายของฟุตบอลไทย. มติชนสุดสัปดาห์ (ฉบับพิเศษ). หน้า 103-104.

Stephen P. Robbins and Timothy A. Judge. (2013). **Organizational behavior**. 15th ed. publishing as Prentice Hall.

9. คำขอบคุณ

ขอขอบพระคุณ ผู้บริหารระดับสูง เจ้าหน้าที่ บุคลากรทุกๆ ฝ่ายจากสมาคมกีฬาฟุตบอลแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ บริษัท ไทยพรีเมียร์ลีก สโมสรฟุตบอลในประเทศไทย และกองบังคับการอารักขา และควบคุมฝูงชน (บก.อศฝ.) ที่อำนวยความสะดวกด้านข้อมูล เอกสาร และเสนอแนะข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่องานวิจัย

นอกจากนี้ขอขอบคุณมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอัยยธ ที่ให้ความอนุเคราะห์การตีพิมพ์การวิจัยในวารสารของมหาวิทยาลัย ทำให้ผู้วิจัยประสบความสำเร็จตามกระบวนการศึกษาในระดับปริญญาเอกอย่างสมบูรณ์